

R. Meissner – I. Stegena: Praxis der seismischen Auswertung und Feldmessung (A szeizmikus terepi mérések gyakorlata és kiértékelése). Az Akadémiai Kiadó, Budapest és a Gebrüder Borntraeger, Berlin és Stuttgart közös kiadása, 1977. 275 old., 198. ábra (közöttük egy színes melléklet), 6 táblázat.

A könyv egy sorozat első száma: ezt a sorozatot a Gebrüder Bornträger Berlin – Stuttgart-i kiadó „Studienhefte zur Angewandten Geophysik (Tanulmányi füzetek az alkalmazott geofizikához)” cím alatt indította meg, követve ezzel hagyományait, melyek az alkalmazott geofizikai tankönyvkiadás terén régől fogva ismeretesek. Elég itt a jól ismert Haalek-féle könyvre utalnunk. A sorozat szerkesztői az alkalmazott geofizikai kutatások neves munkásai: O. Rosenbach és K. Helbig. Az első három szám (a második és harmadik előkészületben) a szeizmikus kutatással foglalkozik, de tervbe vették a többi alkalmazott geofizikai kutatási ág korszerű feldolgozását is (gravimetria, mágnesség, geoelektromosság, izotópgeofizika, geotermika, lyukgeofizika, szűrési és elemzési eljárások).

A jelen első füzethez a jól ismert magyar munka: a Geofizikai Kutatási Módszerek első kötete szolgált kiindulópontul, de természetesen az annak megjelenése óta bekövetkezett rendkívül gyors és mélyreható fejlődést a legteljesebb mértékben figyelembe vették.

A könyv a bevezetésen kívül 13 fejezetet tartalmaz. Minden egyes fejezet után irodalmi utalások vannak, de a könyv végén összefoglaló bibliográfiát, valamint részletes tárgymutatót is találunk.

A könyv anyagbeosztásánál követett eljárás szerint először a terepi mérések leírása, gyakorlata szerepel, míg a kiértékelési módszerek tárgyalására a könyv második felében kerül sor.

Az első fejezet (Posgay Károly tollából) bevezetésként a szeizmika petrológiai és geológiai alapjait vizsgálja. A még szintén bevezetésnek tekinthető második fejezetben általános alapismertetek szerepelnek a szeizmikus terepi munkálatok tervezésére vonatkozóan.

A 3–5. fejezetekben végigkövetik a szeizmikus jel útját keletkezésétől a geofonokkal történő észlelésig. Megtudjuk, hogy milyen befolyásoknak van alávetve a jel a megtett úton, hogyan kezelik azt már a létrehozás alkalmával és milyen feltételek mellett vehető fel, torzításmentesen az észlelőhelyen. Különös gondot fordítanak a szerzők a zavaró hullámok tárgyalására, mert pontosan meg kell ismernünk ezeket, mielőtt gyakorlati eljárásokat tudnánk kidolgozni kiküszöbölésükre.

A 6. és 7. fejezet tárgyalja többek között a csoportképzési eljárásokat, a többszörös fedést és összegzést. A refrakciós szeizmika vonatkozásában tárgyalásra kerülnek a jel dinamikai tulajdonságai, valamint a nyíró- és váltóhullámok alkalmazása.

A 8. fejezettel kezdődik a főként kiértékeléssel foglalkozó rész. Elsőnek a korreláció fogalma nyer megvilágosítást és a korrelálható beérkezések felkeresésének problémája, melynek megoldása a szerzők szerint csak hosszú tapasztalat alapján sikerülhet, bár a kezdő számára a könyv bizonyos alapvető szabályokat megad.

A 9. fejezet a korrekciókról szól, míg a 10. fejezetben a sebességmeghatározás különböző lehetőségeit tárgyalják (karotázs-mérésekből, reflexiós- és refrakciós mérésekből), ideértve a nagyobb kéregmélységek kutatását is.

A következő két fejezetet a kiértékelésnek szentelték, és pedig a 11. fejezetben a reflexiós, a 12-ben a refrakciós kiértékelés szerepel. A hagyományos eljárások után itt behatóan kitérnek a digitális kiértékelési technikára és annak legkorszerűbb fejlődésére. Kifejtik a szűrési, dekonvolúciós, összegzési eljárásokat, bemutatják a szintetikus szeizmogramokat és megtárgyalják a jövő teljesen automatizált eljárásainak kilátásait. Nagy figyelmet szentelnek a szeizmikus mélység-szondázásának is. (Erről G. Dohr ír egy részfejezetet).

Az utolsó, 13. fejezet a szeizmikus mérések térbeli elrendezésével bővíti az eddig profilok mentén végzett megfontolásokat és ennek alapján elvezet a mélységi reflektorok és refraktorok elhelyezkedésének pontosabb meghatározási lehetőségeihez.

A munka – a fentebb említett és a közel jövőben várható két további kötetrel együtt – igen pontos és teljes képet nyújt a szeizmikus kutatás jelenlegi állásáról és méltó utódja a bevezetőben említett régi Bornträger féle alkalmazott geofizikai tankönyveknek a német nyelvű szakirodalomban.

СОДЕРЖАНИЕ

<i>И. Барат, И. Цегледи, Л. Марко, Ф. Месарош, Д. Сендрэ:</i> Непрерывная обработка каротажных кривых для количественной интерпретации глинисто-песчаных коллекторов на ЭВМ Минск – 32	162
<i>З. Балла, Л. Верё, Э. Кирай, А. Эркель:</i> Выяснение условий локализации гидротермального сульфидного оруденения измерениями методом вызванной поляризации	170
<i>Панаи Й.:</i> Определение теплопроводности пород по переходным термическим явлениям, измеренным в скважинах	177
Новости в Общества Венгерских Геофизиков	161
Обзор журналов и книг	186, 196, 197, 198, 199, 200
Некролог	198

CONTENTS

<i>I. Baráth – I. – Czeglédi – L. Markó – F. Mészáros – D. Szendrő:</i> Continuous Evaluation of Well-Log data for the Quantitative Interpretation of Sandstone Reservoirs on the MINSZK – 32 Computer	162
<i>Z. Balla – A. Erkel – E. Király – L. Verő:</i> Determination of localization conditions of hydrothermal sulfidic ore deposits using induced potential measurements	170
<i>J. Pápay:</i> Determination of thermal conductivity of rocks on the basis of thermal transients measured in drilled wells	177
News about the Association	161
Reviews of books and periodicals	186, 196, 197, 198, 199, 200
Necrologue	198

MAGYAR GEOFIZIKA

A szerkesztésért felelős: Dr. Sebestyén Károly

A szerkesztőség címe: 1368 Budapest VI., Anker köz 1. Telefon: 429-754

Kiadja a Lapkiadó Vállalat. 1073 Budapest, Lenin körút 9–11. Telefon: 429-350. Levélcím: 1906 Budapest. Pf. 223

Felelős kiadó: Siklósi Norbert igazgató

78.906. Állami Nyomda, Budapest. Felelős vezető: Boskovitz A. Gyula

Terjeszti a MAGYAR GEOFIZIKUSOK EGYESÜLETE

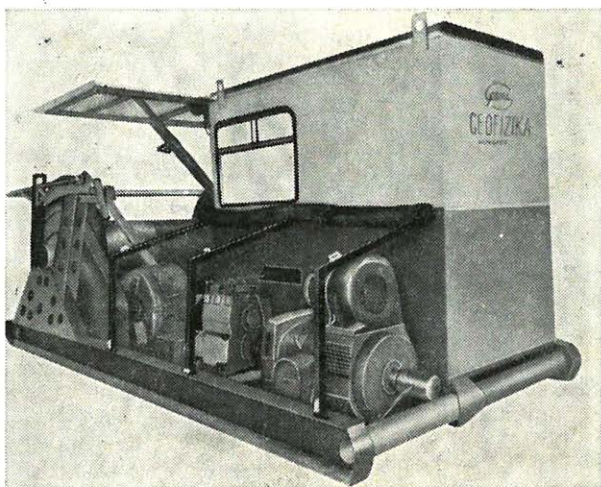
Egyesületi tagoknak tagdíj ellenében

Megjelenik évente hatszor

Index: 26 507

BUDAPEST

GAMMA MŰVEK egyik legújabb gyártmánya a Do9 típ. **STABIL KÁBELCSÖRLŐ BERENDEZÉS**

Két fő feladatot képes elvégezni:

- 1.** Karotázsbázisokon — a mélyfúrési geofizikában használatos — acélpáncél kábel használatát előkészítő műveleteket,
- 2.** Fúróllyuki alkalmazásoknál olyan mélyfúrési geofizikai mérések elvégzését, melyek megoldhatók stabil kábelcsörlő telepítésével önjáró karotázsgépkocsik helyett.

Elsősorban azonban tengeri alkalmazásokban (fúróhajóra, ill. fúrószigetre épített változat) javasoljuk.

Mélységkapacitás: 8500 m

Cím: GAMMA MŰVEK, H-1509 Pf. 1. Telex: 22-4946

Telefon: 853-144